

2. Simova, E., Beshkova, D., Angelov, A., Dimitrov, Z., & Simov, Z. (2002). Lactic acid bacteria and yeasts in kefir and kumis. *Journal of Industrial Microbiology & Biotechnology*. 28(1), 1-6. <https://doi.org/10.1038/sj/jim/7000215>

3. Пабат В.О., Гончаренко І.В. 2019. Технологія виробництва та переробки молока кобил. Київ Видавництво Ліра-К. 190 с.

4. Montanari, A. M., & Fritsche, J. (2015). Alcohol content of kumis produced by traditional fermentation. *Journal of Dairy Science*. 98(12). 8756-8763. <https://doi.org/10.3168/jds.2015-9656>

5. Abdellatif, H. E., & Saad, N. (2020). Probiotic properties of lactic acid bacteria isolated from fermented milk products. *Food Science & Nutrition*. 8(1). 245-251. <https://doi.org/10.1002/fsn3.1306>

УДК 636.084

ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА ГОДИВЛІ ТВАРИН НАУРАЛЬНОЮ ЇЖЕЮ ТА ЗАВОДСЬКИМИ КОРМАМИ

Дар'я ЧУБ здобувачка другого, здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти 1 курсу ОП «Ветеринарна медицина»

Науковий керівник: **Володимир КУШНІР**, канд. вет. н., доцент кафедри внутрішніх хвороб тварин та клінічної діагностики, Kushnir3000@gmail.com

Одеський державний аграрний університет
м.Одеса, Україна,

Харчування є одним із найважливіших чинників, що впливає на здоров'я та тривалість життя собак, особливо дрібних порід, які мають схильність до певних захворювань через свої невеликі розміри та швидкий обмін речовин. У сучасних реаліях власники собак часто стикаються з вибором між використанням промислових кормів, які позиціонуються як збалансовані та корисні, і натуральною їжею, що часто включає залишки їжі з людського столу[1].

Метою цього дослідження є порівняння впливу фірмових кормів і натуральної їжі на здоров'я дрібних порід собак. Аналіз буде проведено на основі спостережень за двома групами собак, які отримують різні типи харчування.

Для дослідження було обрано дві групи собак дрібних порід (наприклад, йоркширський тер'єр, той-тер'єр або чихуахуа), кожна з яких отримувала різне харчування:

1. Група А: Собаки, яких годують фірмовими кормами для дрібних порід. Це можуть бути суперпреміум корми, які збалансовані відповідно до потреб тварини й містять необхідні вітаміни та мінерали для підтримки оптимального здоров'я.

2. Група В: Собаки, яких годують "натуралкою", тобто домашньою їжею, яка в основному складається із залишків зі столу їхніх власників. Це може бути варене м'ясо, овочі, крупи та інші продукти, які зазвичай споживають люди.

Основні параметри для спостереження:

- Фізичний розвиток: вага, розміри тіла.
- Стан шерсті та шкіри.
- Рівень активності та життєвого тонусу.
- Частота захворювань (особливо захворювань шлунково-кишкового тракту, серцево-судинної системи, шкіри та зубів).
- Поведінкові зміни.
- Тривалість життя.

Фізичний розвиток і підтримання ваги:

- Собаки на фірмовому кормі:

- Фірмові корми для дрібних порід зазвичай розроблені з урахуванням потреб у калоріях, білках і жирах, що допомагає підтримувати оптимальну вагу тварин. Дуже важливо, що співвідношення білків, жирів і вуглеводів у таких кормах збалансоване для забезпечення повноцінного харчування [2-3].

- Дрібні породи собак схильні до ожиріння, якщо їх перегодувати або давати їм їжу з надлишком калорій. Фірмовий корм містить чітко розраховану кількість калорій на порцію, що допомагає уникати набору зайвої ваги.

- **Собаки на натуральній їжі:**

- Натуральна їжа, яку часто дають собакам, зазвичай містить більше жирів або вуглеводів, що може призводити до набору ваги у дрібних порід. Наприклад, залишки їжі з людського столу часто бувають висококалорійними, що шкідливо для собак невеликих порід.

- Ожиріння у дрібних порід може призвести до серйозних проблем зі здоров'ям, таких як хвороби серця, проблеми з суглобами або навіть діабет, що є досить поширеними захворюваннями у собак цієї категорії.

Стан шерсті та шкіри:

- **Собаки на фірмовому кормі:**

- Більшість високоякісних фірмових кормів для собак містять омега-3 та омега-6 жирні кислоти, а також вітаміни, такі як E і A, які необхідні для підтримки здорової шкіри та блискучої шерсті. Це важливо, оскільки багато дрібних порід схильні до проблем зі шкірою, таких як сухість і випадіння шерсті.

- Собаки, яких годують збалансованими кормами, демонструють покращення загального стану шкіри, рідше страждають від свербіння або подразнень, що значно підвищує якість їх життя.

- **Собаки на натуральній їжі:**

- Домашня їжа не завжди може забезпечити потрібну кількість жирних кислот та вітамінів, що погіршує стан шерсті та шкіри. Часто у собак, які харчуються "натуралкою", шерсть стає тьмяною, сухою, а також можуть виникати шкірні проблеми, такі як лущення або дерматит.

- Нестача вітамінів і поживних речовин у домашній їжі іноді призводить до розвитку алергічних реакцій і інших дерматологічних проблем.

Здоров'я зубів і ясен:

- **Собаки на фірмовому кормі:**

- Фірмові корми для собак часто розроблені таким чином, щоб запобігати утворенню зубного каменю та нальоту. Корми для дрібних порід зазвичай мають відповідний розмір гранул, що стимулює природне очищення зубів під час жування.

- Це дуже важливо для дрібних порід, оскільки вони схильні до проблем із зубами та яснами, таких як пародонтоз і гінгівіт.

- **Собаки на натуральній їжі:**

- Домашня їжа не завжди сприяє очищенню зубів, а іноді навіть прискорює утворення зубного каменю. М'які продукти, як-от варене м'ясо або картопля, можуть застрягати між зубами, що призводить до появи нальоту, інфекцій та запалення ясен.

- У результаті це може викликати серйозні стоматологічні проблеми, які часто потребують хірургічного втручання.

Захворювання і тривалість життя:

- **Собаки на фірмовому кормі:**

- Годування фірмовими кормами знижує ризик розвитку дефіциту вітамінів і мінералів, що допомагає запобігти захворюванням, пов'язаним з неправильним харчуванням, наприклад, рахіту, анемії або остеопорозу.

- Збалансоване харчування покращує роботу травної системи і сприяє підтримці здоров'я серцево-судинної системи та інших важливих органів.

- **Собаки на натуральній їжі:**

- Натуральне харчування, яке не завжди збалансоване, може призводити до дефіциту поживних речовин, що спричиняє хронічні захворювання, такі як шлунково-кишкові розлади, хвороби серця чи печінки.

- Також незбалансоване харчування може скоротити тривалість життя собаки, оскільки організм постійно зазнає впливу стресу через нестачу або надлишок певних речовин.

Поведінкові зміни та якість життя:

- **Собаки на фірмовому кормі:**

- Збалансоване харчування сприяє підтримці нормального рівня енергії, що особливо важливо для активних дрібних порід.

- Собаки, які отримують достатню кількість поживних речовин, мають краще травлення, що допомагає уникнути поведінкових проблем, таких як дратівливість або апатія.

- **Собаки на натуральній їжі:**

- Часті проблеми з травленням, такі як здуття або діарея, можуть призводити до дискомфорту і негативно впливати на поведінку собак, роблячи їх менш активними або нервовими.

Витрати на утримання:

- **Собаки на фірмовому кормі:**

- Використання фірмових кормів, особливо суперпреміум або холистик класу, може бути досить дорогим, оскільки якісний продукт має вищу ціну. Проте така інвестиція може знизити витрати на ветеринарні послуги в довгостроковій перспективі, адже збалансоване харчування допомагає запобігати багатьом захворюванням.

- Крім того, купівля фірмового корму заощаджує час, оскільки власнику не потрібно готувати їжу для собаки.

- **Собаки на натуральній їжі:**

- На перший погляд, годування “натуралкою” може здаватися економічно вигіднішим, оскільки вона складається з продуктів, які часто є вдома. Проте тривалі витрати можуть зрости через необхідність лікування хвороб, спричинених неправильним харчуванням, або через додаткові добавки та вітаміни для збалансування раціону.

- Окрім того, підготовка домашньої їжі для собаки потребує часу та зусиль, а також знань для правильного складання меню.

З огляду на аналіз двох підходів до годування собак дрібних порід, можна зробити наступні висновки:

- 1. Фірмові корми,** особливо корми суперпреміум класу, забезпечують собаку всіма необхідними поживними речовинами, що сприяє покращенню загального стану здоров'я, запобіганню багатьом захворюванням і підтримці нормальної ваги. Вони можуть допомогти уникнути таких поширених проблем, як ожиріння, проблеми зі шкірою, шерстю та зубами.

- 2. Натуральне харчування,** незважаючи на свою природність, має серйозні ризики, пов'язані з неправильним балансом поживних речовин. Це може призводити до ожиріння, дефіциту вітамінів і мінералів, що негативно впливає на тривалість і якість життя собаки. Крім того, неправильне харчування може спричинити проблеми з травленням, зубами та серцево-судинною системою.

Отже, з точки зору довгострокового здоров'я та тривалості життя собак дрібних порід, використання фірмових кормів є більш вигідним і безпечним варіантом. Водночас, якщо власник віддає перевагу натуральному харчуванню, необхідно консультиватися з ветеринаром для правильного підбору раціону та додаткових вітамінно-мінеральних добавок, щоб запобігти виникненню проблем зі здоров'ям.

Таким чином встановлено, що годівля тварин фірмовими кормами сприяє здоров'ю тварини, її нормальному росту та розвитку, у той час як годівля натуральною людською їжею призводить до порушення обміну речовин, частих та тяжких захворювань тварин. В сукупності втрата здоров'я та подальші ветеринарні заходи є значно вагомішими, ніж потенційні витрати на корми.

Список використаних джерел

1. Buff, P. R., Carter, R. A., Bauer, J. E., & Kersey, J. H. (2014). Natural pet food: A review of natural diets and their impact on canine and feline physiology. *Journal of Animal Science*, 92(9), 3781-3791. <https://doi.org/10.2527/jas.2014-7789>
2. Sanderson, S. L., DVM, PhD, DACVIM-SAIM, DACVIM-Nutrition1. (2023). Dog and Cat Foods. *MSD Veterinary Manual*. Retrieved from <https://www.msdsvetmanual.com/management-and-nutrition/nutrition-small-animals/dog-and-cat-foods>
3. Purina Institute. (n.d.). Can dogs & cats eat the same food? Purina Institute. Retrieved from <https://www.purinainstitute.com/centresquare/understanding-pet-food/can-dogs-cats-eat-same-food>